

ΑΦΗΓΗΣΗ

Αφήγηση μιας ιστορίας έχουμε όταν περιγράφουμε, προφορικά ή γραπτά, με ακρίβεια γεγονότα, φανταστικά ή πραγματικά. Η παρουσίαση των γεγονότων γίνεται μια ορισμένη σειρά.

Όταν η αφήγηση είναι γραπτή, την ονομάζουμε **αφήγημα**. Το αφήγημα μπορεί να είναι πεζό κείμενο ή έμμετρο κείμενο (ποίημα, τραγούδι).

Είδη αφηγηματικών κειμένων:

- Παραμύθια
- Διηγήματα
- Θρύλοι
- Απομνημονεύματα
- Μύθοι
- Μυθιστορήματα

Δομικά στοιχεία αφηγηματικού κειμένου:

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

- Ο **χώρος** όπου συμβαίνουν τα γεγονότα (πού;).
- Ο **χρόνος** όπου συμβαίνουν τα γεγονότα (πότε;).
- Οι **ήρωες** της ιστορίας (πρωταγωνιστές και άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν).

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

- Η εξέλιξη της ιστορίας, ό,τι **συνέβη με την σειρά** (πώς ξεκινάει, προχωράει και τελειώνει η ιστορία

ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

- ❖ Η **αιτία** ή η **αφορμή**, (Ποιο είναι το γεγονός εξαιτίας του οποίου ξεκινά η ιστορία)
- ❖ Η εσωτερική αντίδραση (**συναισθήματα**) και εξωτερική **δράση των ηρώων** για τη λύση του προβλήματος.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ Η ΚΟΡΥΦΩΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

- ❖ Πώς αντέδρασαν άλλα πρόσωπα στις ενέργειες του πρωταγωνιστή.
- ❖ Ποια είναι η **σημασία** του.
- ❖ Ποια είναι τα **αποτελέσματα** των ενεργειών τους.
- ❖ Άλλα **απρόσμενα** γεγονότα

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

- ❖ Πώς ο ήρωας **έλυσε** το πρόβλημα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι **σκέψεις και τα συναισθήματα** των ηρώων ή του αφηγητή της ιστορίας για το γεγονός.

ΜΟΡΦΕΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ

Η αφήγηση συναντάται με τρεις βασικές μορφές:

A. Μυθοπλαστική αφήγηση: κυριαρχεί ο κόσμος της φαντασίας και του μύθου (λογοτεχνία).

B. Ιστορική αφήγηση: συνδέεται με παρουσίαση γεγονότων του πρόσφατου ή απώτερου παρελθόντος (ιστορία).

Γ. Ρεαλιστική αφήγηση: παρουσιάζει με σαφή και πειστικό τρόπο γεγονότα του παρόντος (καθημερινές συζητήσεις, ρεπορτάζ, ειδήσεις κλπ)

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ

- Συχνά στην αφήγηση χρησιμοποιείται ο **Αόριστος**, γιατί ως συνοπτικός χρόνος, είναι κατάλληλος για να δηλωθεί η αλλαγή, η εξέλιξη την οποία αναπαριστά η αφήγηση
- Επίσης χρησιμοποιείται **ο ιστορικός ή δραματικός Ενεστώτας** στη θέση του Αορίστου, για να δοθεί ζωντάνια στην αφήγηση

- Η αφήγηση οργανώνεται με άξονα το **χρόνο**, αλλά οι καταστάσεις συνδέονται **αιτιολογικά** μεταξύ τους
- Η γλώσσα της αφήγησης χαρακτηρίζεται από τη χρήση **συνδετικών λέξεων** και **φράσεων** που δείχνουν:
  - ✓ **τη χρονική σειρά των γεγονότων**
(έπειτα, ύστερα, κατά τη διάρκεια)
  - ✓ **και την αιτιολογική σχέση μεταξύ τους**
(επειδή, καθώς, για το λόγο αυτό)
- Όταν αποδίδονται οι ενέργειες των ηρώων, συχνά κυριαρχούν **ρήματα που δηλώνουν κίνηση** (τρέχω, περπατώ), **αλλαγή, επαφή, απομάκρυνση, αίτηση** (ζητώ), **παροχή** (δίνω)
- Όταν η αφήγηση περιλαμβάνει τα σχόλια του αφηγητή για τη συμπεριφορά των ηρώων, κυριαρχούν **ρήματα που δηλώνουν αντίληψη** (καταλαβαίνω, αντιλαμβάνομαι), **κρίση** (νομίζω, πιστεύω, θεωρώ), **βούληση** (θέλω, επιθυμώ) και **συναισθήματα** (χαίρομαι, λυπάμαι)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Περιγραφή είναι η λεκτική αναπαράσταση αντικειμένων, φαινομένων, καταστάσεων, πραγμάτων ή ανθρώπων. Είναι η «τέχνη» του χώρου.

Μια περιγραφή μπορεί να χαρακτηριστεί είτε **στατική** είτε **δυναμική**, ανάλογα με το αν το περιγραφόμενο αντικείμενο είναι στατικό ή βρίσκεται σε κίνηση.

Η περιγραφή έχει δύο βασικές μορφές: την **αντικειμενική** και την **υποκειμενική**.

➤ **Η αντικειμενική περιγραφή:**

1. συναντάται σε κείμενα πληροφοριακά και επιστημονικά,
2. αυτός που περιγράφει δεν αποκαλύπτει την άποψή του,
3. δεν υπάρχει έκφραση γνώμης και συναισθημάτων,
4. κυριαρχεί το γ' ρηματικό πρόσωπο

➤ **Η υποκειμενική περιγραφή:**

1. συναντάται στην λογοτεχνία,
2. η περιγραφή συνυπάρχει με τα συναισθήματα που προκαλεί σε αυτόν που περιγράφει το αντικείμενο της περιγραφής
3. είναι συχνή η παρουσία του α' ρηματικού προσώπου

ΔΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ

1. Προσδιορίζουμε ποιο είναι το αντικείμενο της περιγραφής και σε ποια κλάση ανήκει (Ονοματοθεσία και κατηγοριοποίηση),
2. Προχωράμε σε αισθητηριακές παρατηρήσεις (τι, που, πως, πότε, λεπτομερής περιγραφή χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων),
3. Δίνουμε πληροφοριακά στοιχεία (ιστορικές πληροφορίες, χρήση, σχέση με το περιβάλλον κ.ά.),
4. Καταθέτουμε προσωπικές σχέσεις και συναισθήματα

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ

- Κυριαρχεί ο Ενεστώτας και η εξακολουθητική μορφή των ρημάτων,
- αφθονούν τα επίθετα. Τα επιρρήματα και τα επίθετα εξασφαλίζουν ακρίβεια και σαφήνεια στην περιγραφή,
- χρησιμοποιούνται συχνά τα βοηθητικά ρήματα **είμαι** και **έχω**,
- χρησιμοποιούνται προσδιορισμό του χώρου, για να προσανατολίζεται ο αναγνώστης.

Η **περιγραφή** μας δίνει πληροφορίες σχετικά με το τι είναι ένα αντικείμενο, ενώ η **αφήγηση** σχετικά με το πώς εξελίσσεται μια κατάσταση, ένα πρόβλημα, ένα γεγονός.

Πηγές:

 http://www.komvos.edu.gr/glwssa/logos_keimeno/2_1_2/geni1.htm Στοιχεία Περιγραφής

 http://www.komvos.edu.gr/glwssa/logos_keimeno/2_1_3/thema_2_1_3.htm Στοιχεία Αφήγησης

 <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A112/346/2305,8802/> Ν.Ε. Γλώσσα, α΄ γυμνασίου, σχολικό εγχειρίδιο, Περιγραφή

 <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A112/346/2305,8803/> Ν.Ε. Γλώσσα, α΄ γυμνασίου, σχολικό εγχειρίδιο, Αφήγηση

